

Vypracovanie strategickej koncepcie boja proti organizovanému zločinu

Odporúčanie Európskeho parlamentu Rade z 24. mája 2007 o vypracovaní strategického plánu boja proti organizovanému zločinu (2006/2094(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh odporúčania Rade o vypracovaní strategického plánu boja proti organizovanému zločinu (B6-0073/2006), ktorý v mene skupiny ALDE predložil Bill Newton Dunn,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu s názvom Vypracovanie strategického plánu boja proti organizovanému zločinu (KOM(2005)0232),
 - so zreteľom na článok 114 ods. 3 a článok 90 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci (A6-0152/2007),
- A. keďže sa za 30 rokov trvania policajnej a súdnej spolupráce v oblasti boja proti organizovanému zločinu podarilo dosiahnuť pokrok,
- B. keďže sa podarilo dosiahnuť výrazný pokrok v spolupráci medzi orgánmi na presadzovanie práva a súdnymi orgánmi (ako to vyplýva z výročných správ za rok 2005 členských štátov, Europolu, Eurojustu a pracovnej skupiny pre colnú spoluprácu (CCWG)), a keďže táto spolupráca ostáva základom každej efektívnej politiky EÚ v oblasti boja proti organizovanému zločinu,
- C. keďže úsilie, výsledkom ktorého bol nárast výmeny informácií a zintenzívnenie vzdelávacích iniciatív pre orgány, od ktorých sa vyžaduje spolupráca, prinieslo ovocie tým, že pomohlo prekonať nedostatok vzájomnej dôvery, ktorý je vždy hlavnou prekážkou akejkolvek spolupráce v tejto oblasti,
- D. keďže je potrebné, aby všetky inštitúcie a agentúry EÚ zúčastňujúce sa boja proti organizovanému zločinu plne rešpektovali občianske slobody a základné ľudské práva občanov EÚ a tretích krajín vrátane najvyšších princípov ochrany údajov,
- E. keďže boj proti organizovanému zločinu bude môcť v súčasnosti úspešne pokračovať iba vtedy, ak sa naň radikálne zmení pohľad, vďaka čomu bude možné riešiť čoraz komplexnejšie vnútorné a zároveň rapídne narastajúce vonkajšie obmedzenia,
- F. keďže geografické rozšírenie organizovaného zločinu, ktorý v čoraz otvorenejšej Európe dokonale využíva nové prostriedky prepravy, výmeny a komunikácie, zatiaľ čo orgány na presadzovanie práva sú často zaťažené právnymi a administratívnymi bremenami, ktoré sú prekážkou ich každodennej činnosti,
- G. keďže skupiny organizovaného zločinu sa stávajú čoraz komplexnejšími a štruktúrovanejšími obchodnými organizáciami, ktoré sú schopné preniknúť na hospodárske a finančné trhy a narušiť ich v snahe nájsť také legálne ekonomické prostredie, kam budú

môcť často prostredníctvom sofistikovaných operácií prania peňazí presúvať nezákonne nadobudnuté finančné prostriedky,

- H. keďže jedným z hlavných nástrojov, ktorý používajú skupiny organizovaného zločinu, je vytvorenie a/alebo nadobudnutie spoločností v odvetví, v ktorom cirkulujú veľké sumy peňazí, často prostredníctvom spoločnosti založenej len na tento účel,
- I. keďže samotné presadzovanie práva nie je postačujúcim prostriedkom boja proti organizovanému zločinu a je nevyhnutné, aby bolo doplnené dôkladnou analýzou šírenia organizácií podobných mafii a ich schopnosti etablovať sa predovšetkým v oblastiach so slabou sociálnou štruktúrou,
- J. keďže je potrebné podporiť boj proti organizovanému zločinu dôkladným vyšetrovaním schopností kumulácie kapitálu a vzájomných vzťahov medzi zákonnými a nezákonnými hospodárskymi činnosťami na globálnej úrovni, a zároveň je potrebné prijať opatrenia zabráňujúce organizovanému zločinu preniknúť do verejnej správy a vytvoriť väzby na inštitúcie, masové organizácie a osoby z politiky,
- K. keďže organizovaný zločin funguje tak, že si zabezpečí tichý súhlas so svojimi aktivitami a ovládne určité územie prostredníctvom nezákonnej činnosti,
- L. keďže organizovaný zločin môže teroristickým organizáciám poskytnúť príležitosť využívať pri nezákonných obchodných aktivitách jeho vlastné cesty a tak vytvárať nelegálny zisk, ktorý sa môže využiť na teroristickú činnosť,
- M. keďže v tomto boji s časom a priestorom, musí boj proti organizovanému zločinu prispôbiť dostupné prostriedky a nástroje a súčasne je nevyhnutné predvídať a maximálne využívať možné zdroje spravodajských informácií,
- N. keďže jedine proaktívnou politikou bude možné zvládnuť boj proti mimoriadne dômyselnej spolupráci medzi jednotlivými zločineckými skupinami, a prostredníctvom politiky prevencie, do ktorej budú zahrnutí noví aktéri a ktorá bude vždy brať veľký ohľad na dodržiavanie základných práv, odstrániť hrozby, ktorými tieto organizácie zaťažujú naše spoločnosti,
- O. keďže je všeobecne potrebné zlepšiť úroveň informovanosti o kriminálnych javoch a tieto údaje poskytnúť všetkým činiteľom zapojeným do boja proti trestnej činnosti,
- P. keďže jedným z kľúčov k strednodobému a dlhodobému úspechu v tomto boji je podpora zo strany verejnosti, ktorá väčšinou nemá dostatočné informácie,
- Q. keďže dostupné nástroje Spoločenstva – ako Europol a Eurojust – budú plne efektívne až vtedy, keď budú môcť svoju činnosť vykonávať skutočne nezávisle; keďže je preto nevyhnutne potrebné, aby tieto organizácie získali prostriedky, ktoré im umožnia postupovať nezávislejšie ako v súčasnosti, pričom je zároveň potrebné zaviesť adekvátnu parlamentnú kontrolu, ktorá umožní zhodnotiť úžitok a skutočný prínos ich aktivít v oblasti bezpečnosti, ako aj plné dodržiavanie základných práv, ako sú uvedené v Charte základných práv Európskej únie,
- R. keďže je zaujímavé vziať na vedomie, že vďaka hodnoteniu hrozieb organizovaného

zločinu (OCTA)¹, ktoré tento rok vydal Europol, majú členské štáty k dispozícii dynamickú analýzu, ktorý im pomôže stanoviť strategické priority, a že tento prvý krok by mal povzbudiť Radu, aby pokračovala na ceste vytvárania potrebnej štruktúry priestoru združujúceho zatiaľ príliš nesúrodé prvky boja proti kriminalite, najmä prostredníctvom prehĺbovania koncepcie architektúry vnútornej bezpečnosti navrhutej rakúskym predsedníctvom, a tiež účinným rozvojom princípu interoperability; keď sa tieto dva prvky ešte skombinujú s prostriedkami presadzovania práva založenými na spravodajských informáciách, mali by prispieť k rozvoju nových synergii a k vykoreneniu akejkoľvek parazitickej konkurencie medzi analytickými a/alebo represívnymi orgánmi na strategickej, technickej a operačnej úrovni,

1. predkladá Rade nasledujúce odporúčania:

- a) vyzýva Radu, aby požiadala všetky členské štáty o ratifikáciu Dohovoru OSN proti nadnárodnému organizovanému zločinu (Palermský dohovor) a jeho protokolov týkajúcich sa nezákonného obchodovania s ľuďmi a migrantmi a o presadzovanie týchto právnych nástrojov;
- b) vyzýva Radu, aby povzbudila členské štáty k vytrvalosti pri podpore vzdelávacích a výmenných programov medzi príslušnými agentúrami a orgánmi zapojenými do boja proti organizovanému zločinu, a vyzýva členské štáty, aby v rámci finančného výhľadu a súvisiaceho všeobecného programu, ale tiež položky „bezpečnosť“ Siedmeho rámcového programu pre výskum a rozvoj, poskytli dostatočné rozpočtové prostriedky na vzdelávacie a výmenné programy, vďaka ktorým budú môcť byť skutočne efektívne, a prístupnili osvedčené postupy aj ďalším členským štátom;
- c) pripomína Rade, že ak majú byť posilnené nástroje policajnej a súdnej spolupráce, je v súčasnosti nevyhnutné prispôbiť vnútorné štruktúry trojitej potrebe modelovania postupov, priepustnosti kanálov prenosu informácií a zvýšenia úrovne vedomostí o fenoméne organizovaného zločinu;
- d) vyzýva Radu, aby s cieľom zefektívniť činnosti na úrovni EÚ, zaistila, aby členské štáty v úzkej spolupráci uskutočnili aproximáciu právnych predpisov v oblasti trestného práva, predovšetkým pokiaľ ide o vymedzenie pojmov a trestných činov v oblasti organizovaného zločinu a terorizmu, a aby vykonala aproximáciu trestnoprávných postupov členských štátov pri zachovaní všetkých procedurálnych záruk;
- e) navrhuje Rade, aby vyzvala členské štáty, aby hneď ako to bude možné rozšírili využívanie špeciálnych vyšetrovacích techník, a aby podporovali vytváranie spoločných vyšetrovacích tímov ustanovených na základe rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o spoločných vyšetrovacích tímoch², ktorého obsah bol z veľkej časti transponovaný členskými štátmi³, a aby systematicky začleňovali aspekt spolupráce v teréne do rôznych príručiek osvedčených postupov, slúžiacich ako operačný rámec pre príslušné organizácie;

¹ Hodnotenie hrozieb organizovaného zločinu – prístupné na:
<http://www.Europol.eu.int/publications/OCTA/OCTA2006.pdf>.

² Ú. v. ES L 162, 20.6.2002, s.1.

³ Pozri správu Komisie o vnútroštátnych opatreniach na zosúladenie s rámcovým rozhodnutím Rady z 13. júna 2002 o spoločných vyšetrovacích tímoch (KOM(2004)0858).

- f) upozorňuje Radu a členské štáty na skutočnosť, že je nevyhnutné prijať zákony týkajúce sa organizovaného zločinu a terorizmu na dôkladnú ochranu právneho poriadku a finančných záujmov EÚ;
- g) zdôrazňuje Rade, že je potrebná väčšia plynulosť výmeny informácií medzi účastníkmi boja proti trestnej činnosti, ktorá si vyžaduje výrazný pokrok v oblasti legislatívy jednak v konkrétnych oblastiach, akými sú napríklad nadobúdanie a prijateľnosť dôkazného materiálu, alebo informácie o financiách s cieľom identifikovať a neutralizovať výnosy z kriminálnej činnosti, ako aj v dosiaľ nevyriešených zásadných otázkach, ako je princíp disponovateľnosti, ktorý je nevyhnutné jasne definovať a začleniť do neho záruky, predovšetkým čo sa týka ochrany osobných údajov v rámci tretieho piliera; nalieha preto na Radu, aby urýchlene prijala návrh rámcového rozhodnutia Rady (KOM(2005)0475) o ochrane údajov v treťom pilieri a plne pritom zohľadnila pozíciu, ktorú Európsky parlament prijal 27. septembra 2006¹ takmer jednomyselne;
- h) poukazuje na skutočnosť, že členské štáty a inštitúcie EÚ môžu pri ochrane práv stanovených v Charte základných práv a pri vyšetrowaní prípadov týkajúcich sa spolupráce v oblasti vnútorných vecí a spravodlivosti využívať odborné znalosti novozriadenej Agentúry pre základné práva; vyzýva ďalej Radu, aby so zvláštnym dôrazom na článok 7 Zmluvy o Európskej únii využila v prípade potreby túto možnosť a presadzovala ju aj v prípade členských štátov;
- i) vyzýva Radu, aby upozornila členské štáty na potrebu posilniť vyšetrovacie stratégie a prijať účinné opatrenia, aby bol boj proti organizovanému zločinu systematicky zameraný na nezákonne získané ekonomické a finančné zdroje;
- j) vyzýva Radu, aby na základe akčného plánu Komisie v oblasti vypracovávanie štatistík o trestnej činnosti a trestnom konaní (KOM(2006)0437) podporila úsilie členských štátov zvýšiť stav poznatkov o týchto kriminálnych javoch prostredníctvom zamerania a prepojenia štatistických nástrojov vytvorených v dynamickom rámci (ako sa už stalo v prípade OCTA), a na základe všeobecných ukazovateľov, takým spôsobom, aby boli rozširované spravodajské informácie, okrem toho, že presne popisujú organizovaný zločin, aj porovnateľné a obsahovali návrhy stratégií a odporučených činností pre organizácie v teréne;
- k) vyzýva Radu, aby Europolu a Eurojustu poskytla potrebnú nezávislosť tým, že im prizná plnú iniciatívnu právomoc v rámci ich príslušných oblastí pôsobnosti, aby mohli prejsť od koordinačnej úlohy k úlohe lídrov v boji proti organizovanému zločinu na celoeurópskej úrovni, a aby zároveň zohľadnila potrebu primeraného prepojenia na príslušné národné orgány, aby sa neoslabila ich činnosť a ani nevznikla nerovnováha alebo duplicita; zdôrazňuje, že každé takéto rozšírenie kompetencií musí byť sprevádzané zavedením skutočnej parlamentnej kontroly, ktorú dokáže z dôvodov legitimity a efektívnosti správne vykonávať jedine Európsky parlament;
- l) vyzýva Radu, aby uznala, že v oblasti prevencie nemožno zanedbať žiadne hľadisko, keďže táto oblasť si zasluhuje zvláštnu pozornosť, pričom treba využiť najmä iniciatívy smerujúce k účinnej ochrane nielen obetí zločinov, ale aj ich svedkov, aby mohli tieto osoby, ktoré sú často prinútené mlčať v dôsledku neustáleho vydierania a

¹ Ú. v. EÚ C 300 E, 9.12.2006, s. 231 a Ú. v. EÚ C 306 E, 15.12.2006, s. 263.

hrozieb zo strany zločineckých organizácií, poskytnúť informácie;

- m) navrhuje Rade, že by bolo treba zorganizovať skutočnú celoeurópsku diskusiu o primeranosti formálneho štatútu osôb spolupracujúcich so spravodlivosťou na európskej úrovni a jeho zlučiteľnosti s našimi spoločnými hodnotami dodržiavania ľudských práv a ľudskej dôstojnosti, s cieľom vytvoriť optimálny systém vyhľadávania informácií na základe vopred stanoveného a všetkými akceptovaného právneho rámca;
- n) je presvedčený, že podpora zo strany verejnosti je zo strednodobého a dlhodobého hľadiska jedným z predpokladov úspechu boja proti organizovanému zločinu, a žiada preto Radu, aby vyzvala členské štáty k tomu, aby vyvinuli veľké úsilie aby informovali verejnosť o úspechoch dosiahnutých vďaka kvalitnej spolupráci medzi jednotlivými orgánmi na presadzovanie práva a súdnymi orgánmi, a najmä s príspevkom nástrojov a činiteľov Spoločenstva, a tým posilnili vedomie o prínose iniciatív EÚ v tejto životne dôležitej oblasti pre občanov;
- o) navrhuje Rade, aby vzala plne do úvahy kľúčové zistenia z pravidelných prieskumov Eurobarometra (ako napríklad z prieskumu z marca 2006 o organizovanom zločine a korupcii¹), ktorých úlohou by malo byť zistenie, ako európski občania vnímajú úlohu EÚ v tejto oblasti a aké zmeny na európskej úrovni si želajú;
- p) žiada preto Radu na základe Bielej knihy o európskej komunikačnej politike², aby prispela k vypracovaniu skutočnej stratégie organizácie týchto informácií a ich šírenia medzi verejnosťou, pričom, ak sa rozšíria jej kompetencie, môže byť do tejto stratégie úzko zapojená aj Európska sieť na prevenciu kriminality (EUCPN)³;
- q) odporúča Rade, aby vyzvala členské štáty, aby predovšetkým na miestnej úrovni podporili programy na zvýšenie informovanosti verejnosti v súvislosti s nezákonným obchodovaním s ľuďmi, predovšetkým žien a detí, na účely sexuálneho alebo pracovného vykorisťovania;
- r) naliehavo žiada Radu, aby v rámci politiky EÚ v oblasti boja proti organizovanému zločinu uplatnila v rámci dohôd EÚ o spolupráci s tretími krajinami proaktívny prístup, a zároveň prijala prísny rámec so záväznými zábezpekami v oblasti základných práv; zdôrazňuje preto, že OCTA jasne naznačuje smer tým, že užitočným spôsobom identifikuje sektory činností a prepojenia medzi zločineckými skupinami, ktoré sa podarilo geograficky lokalizovať;
- s) odporúča Rade, aby vzhľadom na nízku náchylnosť ku kriminálnym aktivitám, ktorou sú stále veľmi často postihnuté štátne aparáty niektorých krajín hraničiacich s EÚ, prijala špecifický prístup založený na novej iniciatíve v oblasti transparentnosti a boja proti korupcii, zameranej na vytváranie vzťahov s tretími krajinami a najmä susednými krajinami EÚ;
- t) odporúča Rade naliehať na členské štáty, aby si zachovali čo najvyššiu ostražitosť vzhľadom na prípadné prepojenia medzi teroristickými organizáciami a skupinami organizovaného zločinu, predovšetkým v súvislosti s praním peňazí a financovaním

¹ http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_245.

² http://ec.europa.eu/communication_white_paper/doc/white_paper_en.pdf.

³ www.eucpn.org : http://www.eucpn.org/keydocs/1_15320010608en00010003.pdf.

terorizmu;

- u) vyzýva ďalej Radu, aby vzala na vedomie zásadnú úlohu koordinátora EÚ pre boj proti terorizmu, ktorý je zodpovedný za kontrolu nástrojov boja proti terorizmu a spravodajských služieb a koordináciu a overenie informácií prichádzajúcich od policajných zložiek a bezpečnostných služieb v členských štátoch;
 - v) vyzýva predsedníctvo Rady, aby nadviazalo na úvahy, ktoré začali počas rakúskeho predsedníctva, s cieľom vypracovať skutočnú vnútornú bezpečnostnú architektúru, a aby tieto úvahy ešte zintenzívnilo;
 - w) vyzýva Radu, aby prijala opatrenia prioritne zamerané predovšetkým na odhalenie pohybu kapitálu získaného prostredníctvom operácií prania peňazí a na zabavenie majetku nadobudnutého prostredníctvom trestnej činnosti a činnosti vykonávanej spôsobom mafie;
 - x) vyzýva Radu, aby naliehala na všetky členské štáty, ktoré ešte nepodpísali a neratifikovali Dohovor OSN proti korupcii, aby tak urobili;
 - y) vyzýva Radu, aby v členských štátoch – predovšetkým v tých oblastiach, kde je kultúrny a sociálny vplyv organizovaného zločinu najsilnejší, podporovala v rizikových školách a štvrtiach realizáciu projektov zameraných na vzdelávanie ľudí v oblasti života v rámci zákona, a bojovala tak proti organizovanému zločinu prostredníctvom veľkej vzdelávacej kampane;
 - z) vyzýva Radu, aby sledovala činnosť volených administratívnych a štátnych orgánov na vnútroštátnej, regionálnej a lokálnej úrovni, ktorých členmi sú politicky činní jednotlivci, ktorí boli obvinení z trestného činu týkajúceho sa väzieb na organizovaný zločin alebo kriminálnu činnosť vykonávanú spôsobom mafie;
2. poveruje svojho predsedu, aby toto odporúčanie postúpil Rade a pre informáciu Komisii.